

Statsrådets principbeslut

**Regeringens jämställdhetsprogram 2024–
2027**

Regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering **Ett starkt och engagerat Finland** innehåller ett betydande antal målsättningar som främjar jämställdheten mellan könen. I linje med vad som skrivits i regeringsprogrammet har man berett **Regeringens jämställdhetsprogram för åren 2024–2027** (bilaga).

Med jämställdhet mellan könen avses lika rättigheter och möjligheter för könen i samhället och arbetslivet. Jämställdhet innebär likvärdig behandling och tillhandahållande av likvärdiga förutsättningar för alla, oberoende av kön. För att uppnå jämställdhet mellan könen måste makt och resurser fördelas rättvist och de olika tillvägagångssätten och behoven hos könen uppskattas i lika hög grad. En förutsättning för jämställdhet är att sådan diskriminering som baserar sig på kön utrotas.

Den nationella lagstiftningen och de internationella människorättskonventioner som är förpliktande för Finland förutsätter att de mänskliga rättigheterna tillgodoses för var och en utan diskriminering på grund av kön. Ändamålet med jämställdhetslagen ([lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män 609/1986](#)) är att förebygga diskriminering på grund av kön och främja jämställdheten mellan kvinnor och män samt att i detta syfte förbättra kvinnans ställning särskilt i arbetslivet. Lagen syftar också till att förebygga diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck.

Regeringens jämställdhetsprogram 2024–2027 för samman regeringens åtgärder för främjande av jämställdheten och avskaffande av könsdiskriminering samt preciserar och konkretiserar de skrivningar som finns i regeringsprogrammet. Åtgärderna utgår ifrån regeringsprogrammet, och i jämställdhetsprogrammet underbyggs de också med statistik och andra uppgifter. Jämställdhetsprogrammet lägger stor vikt vid förebyggandet av våld mot kvinnor och våld i nära relationer. De jämställdhetsutmaningar som hänför sig till män och pojkar får mer utrymme än tidigare. Även de åtgärder som statsrådet ämnar vidta för att integrera jämställdhetsperspektivet har samlats i jämställdhetsprogrammet.

De åtgärderna i programmet har delats in i sex teman:

Främjande av jämställdheten mellan könen inom utbildningen

Detta tema omfattar åtgärder för att minska könssegregationen inom utbildningen och för att införa jämlikhets- och jämställdhetsplanering inom fostran.

Stärkande av jämställdheten i arbetslivet och stödjande av möjligheterna att kombinera arbete och familj

De åtgärder som samlats under detta tema hänför sig till förenande av arbete och familjeliv, minskning av löneskillnaderna mellan könen, förbättring av invandrarkvinnornas sysselsättning och främjande av icke-diskriminering i arbetslivet.

Främjande av jämlik delaktighet och representation mellan könen

Åtgärderna under detta tema handlar om främjande av delaktigheten och minskning av segregationen, om förebyggande av utslagning bland män och pojkar, om jämställdhet i beslutsfattandet och om stärkande av demokratin och förtroendet i samhället.

Våld mot kvinnor, våld i nära relationer och annat våld

De åtgärder som samlats under detta tema gäller våld mot könsminoriteter, sexuella trakasserier, förebyggande av våld och stödtjänster för offer, förebyggande av hedersrelaterat våld samt gängbrottslighet och kriminalpolitik.

Främjande av jämställdhet inom Europeiska unionen och i internationell verksamhet

Åtgärderna under detta tema hänför sig till jämställdheten mellan könen i det internationella samarbetet och i utrikes- och säkerhetspolitiken samt till stödjandet av FN:s jämställdhetsorganisationer.

Institutionella strukturer

Åtgärderna under detta tema omfattar utredning av hur jämställdhetslagen fungerar, integrering av ett jämställdhetsperspektiv i projekt, program och reformer samt främjande av jämställdhet som en del av statsrådets arbete, det vill säga integrering av jämställdhetsperspektivet.

Genomförande, uppföljning och beröringspunkter med andra program

Jämställdhetsprogrammet har utarbetats i samarbete mellan ministerierna och det omfattar hela statsrådet. I programmet ingår åtgärder som redan pågår och åtgärder som slutförts under 2024. Programmet kommer huvudsakligen att genomföras inom budgetramen.

Jämställdhetsprogrammet har beröringspunkter med många andra program och utredningar under regeringsperioden. Dessa program följs i regel inte upp på åtgärdsnivå i jämställdhetsprogrammet (t.ex. lönprogrammet, handlingsplanen för grundläggande och mänskliga rättigheter, det befolkningspolitiska programmet). Regeringen har tagit ställning till jämställdhets- och jämlikhetsteman också i statsrådets meddelande om främjande av likabehandling, jämställdhet och icke-diskriminering i det finländska samhället, som publicerades hösten 2023. I början av varje avsnitt i jämställdhetsprogrammet har man utöver skrivningarna i regeringsprogrammet lyft fram de jämställdhetspolitiskt väsentliga riktlinjerna i meddelandet. På detta sätt synliggörs jämställdhetsprogrammets beröringspunkter med meddelandet, som dock genomförs enligt ett eget program.

De långsiktiga målen för jämställdheten mellan könen fram till 2032 har fastställts i redogörelsen om jämställdhetspolitiken, vilken riksdagen godkände 2022. Riksdagen har ålagt regeringen att rapportera om framstegen under år 2027.

Social- och hälsovårdsministeriet koordinerar uppföljningen av programmet och varje ministerium ansvarar för åtgärderna för egen del. Vilka effekter programmet haft rapporteras i slutet av regeringsperioden.

Regeringens jämställdhetsprogram 2024–2027; åtgärder:

Främjande av jämställdheten mellan könen inom utbildningen

1. Könen tas i beaktande i arbetet för att stärka inlärningsresultaten inom den grundläggande utbildningen och i verksamheten i den arbetsgrupp som undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt. Särskild uppmärksamhet fästs vid de elever vars inlärningsresultat är svagare än genomsnittet. Pojkarna är överrepresenterade i denna grupp. (Undervisnings- och kulturministeriet)
2. Segregationen inom utbildningen och arbetslivet minskas genom att bland annat i elevhandledningen beakta aspekten med multipel diskriminering. (Undervisnings- och kulturministeriet)
3. Mobbning, trakasserier och diskriminering i anknytning till personliga egenskaper, såsom kön, utseende, världsåskådning, sexuell läggning, etnisk bakgrund, funktionsnedsättning eller sjukdom, bekämpas aktivt i skolor och läroanstalter. Det säkerställs att lärare och andra fostrare får tillräckliga kunskaper och färdigheter för att bekämpa mobbning, trakasserier och diskriminering samt för att öka elevernas förståelse och uppskattning av varandra. En jämlik skolväg tryggas för alla.
4. Ett utvecklingsprogram som omfattar hela utbildningssystemet planeras och genomförs. Syftet med programmet ska vara att stödja och följa upp utarbetandet av jämlikhets- och jämställdhetsplaner och deras genomslagskraft. (Undervisnings- och kulturministeriet)

Stärkande av jämställdheten i arbetslivet och stödjande av möjligheterna att kombinera arbete och familj

5. Hur arbetsgivarnas kostnader för föräldraskapet fördelas, ersätts och jämnas ut i Finlands jämförelseländer utreds. (Social- och hälsovårdsministeriet)
6. Åren 2024–2027 genomförs ett likalönsprogram på trepartsbasis med syftet att ytterligare minska den genomsnittliga skillnaden mellan kvinnors och mäns löner. (Social- och hälsovårdsministeriet)
7. Regeringen främjar lönetransparensen i enlighet med minimikraven i EU-direktivet. (Social- och hälsovårdsministeriet)
8. Könskonsekvenserna av reformerna av integrationslagen följs upp, särskilt i fråga om kvinnor och män i utsatt ställning. (Arbets- och

näringsministeriet)

9. Kommunerna och välfärdsområdena stöds i att främja jämställdheten mellan könen när totalreformen av integrationslagen sätts i verket. (Arbets- och näringsministeriet, utvecklings- och förvaltningscentret)
10. Anonym rekrytering främjas inom staten. (Finansministeriet)
11. Förebyggandet av graviditets- och familjeledighetsdiskriminering effektiviseras. En trepartsgrupp inrättas för att ta fram effektiviseringsmetoder och en rättslig utredning görs. (Social- och hälsovårdsministeriet)

Främjande av jämlik delaktighet och representation mellan könen

12. Du är inte ensam-verksamheten görs bestående och utvidgas. (Undervisnings- och kulturministeriet)
13. Som ett led i genomförandet av den kulturpolitiska redogörelsens handlingsplan strävar man efter att öka pojkarnas deltagande i utövandet av konst och kultur, i syfte att minska skillnaderna mellan könen. (Undervisnings- och kulturministeriet)
14. Lagstiftningen om grundläggande konstundervisning reformeras med beaktande av tillgängligheten och könsperspektivet. (Undervisnings- och kulturministeriet)
15. Jämställdheten mellan könen främjas inom motion och idrott genom att av idrottsgynnande organisationer förutsätta uppdaterade planer för jämställdhet och jämlikhet, i vilka det ingår uppföljning av vilka effekter åtgärderna har. (Undervisnings- och kulturministeriet)
16. Könsegregationen inom skogsbrukssektorns näringar och hobbyer minskas. (Jord- och skogsbruksministeriet)
17. Under regeringsperioden ordnas en andra rundabordsdiskussion om regnbågsmänniskors rättigheter, sammankallad av minister Grahn-Laasonen. (Social- och hälsovårdsministeriet)
18. Jämställdhetsproblem som drabbar män och pojkar och deras samband med utslagning bland unga män utreds. Nödvändiga åtgärder vidtas. (Social- och hälsovårdsministeriet)
19. Statsägda bolag strävar efter mångfald bland annat i styrelsesammansättningar samt efter att öka andelen kvinnor i ledningen för sådana bolag. (Statsrådets kansli)
20. Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2381 om en jämnare könsfördelning bland styrelseledamöter i börsnoterade företag och därmed sammanhängande åtgärder genomförs. I den regeringsproposition som utgår från direktivet föreslås som mål att det underrepresenterade könet senast den 30 juni 2026 ska inneha minst 40

procent av styrelseplatserna i alla börsbolag som omfattas av tillämpningsområdet.

Våld mot kvinnor, våld i nära relationer och annat våld

21. Könsstympning av flickor och kvinnor kriminaliseras tydligare än för närvarande i strafflagen, och också straffbarheten förtydligas i lagstiftningen. Även det att minderåriga flickor förs utomlands för könstympning kriminaliseras. (Justitieministeriet)
22. Myndighetssamarbetet ökas när det gäller att identifiera och ingripa i våld mot sexuella minoriteter och könsminoriteter. (Social- och hälsovårdsministeriet)
23. Man utreder huruvida det finns ett behov av lagstiftning som förpliktigar kommunerna och välfärdsområdena att stärka strukturerna för förebyggande och motverkande av våld. (Social- och hälsovårdsministeriet)
24. Nödvändiga åtgärder vidtas för att göra bestämmelserna i strafflagen tydligare när det gäller straffbarheten i tvingande till äktenskap. I enlighet med regeringsprogrammet ska genom olika åtgärder sådana personer få hjälp som tvingats till så kallade religiösa eller kulturella äktenskap som inte grundar sig på äktenskapslagen. (Justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet)
25. Medling i fall av familjevåld och våld i nära relationer ska huvudsakligen frångås. (Social- och hälsovårdsministeriet)
26. Familjeplatserna i skyddshem ökas i områden där denna service inte räcker till i förhållande till invånarantalet och behovet samt i områden där servicen ännu saknas helt (t.ex. samernas hembygdsområde). Enligt Institutet för hälsa och välfärds bedömning bör det i Finland finnas minst 262 familjeplatser i skyddshem. (Social- och hälsovårdsministeriet)
27. Tillräcklig finansiering tryggas för Nollinjens telefon- och chattjänst. (Social- och hälsovårdsministeriet, justitieministeriet)
28. Den lag som ligger till grund för Barnahus-enheterna, som utreder sexuellt våld mot barn och stöder barnet, uppdateras. (Social- och hälsovårdsministeriet)
29. Ett brottsofferpolitiskt program utarbetas i syfte att trygga finansieringen av stödtjänsterna för brottsoffer och förbättra brottsoffrens ställning vid straffrättsliga förfaranden. (Justitieministeriet)
30. Medvetenheten om hedersrelaterat våld ökas bland unga och bland aktörer som arbetar med unga, med särskilt fokus på den roll män och pojkar har. (Social- och hälsovårdsministeriet)
31. Ett webinarium och stödmaterial produceras om könet som skärpningsgrund vid brott. (Justitieministeriet)

32. I samband med reformen av barnskyddslagstiftningen bereds författningsändringar genom vilka man effektivare än för närvarande kan ingripa i att barn utan lov är frånvarande från sina platser för vård utom hemmet och på så sätt kan minska eventuell vanvård och eventuell utnyttjande av barn under olovlig frånvaro. (Social- och hälsovårdsministeriet)
33. Man följer med hur den elektroniska övervakningen av utvidgat besöksförbud fungerar samt utreder behovet av och möjligheterna att utveckla den elektroniska övervakningen och bredda dess användningsområde vid övervakningen av att besöksförbud iakttas. Dessutom följer man med hur de resurser som hänför sig till saken räcker till. (Justitieministeriet)
34. Behovet av att kriminalisera tvingande kontroll utreds och hedersrelaterat våld identifieras och motarbetas. (Justitieministeriet)
35. Goda metoder för att bekämpa sexuella trakasserier utreds tillsammans med civilsamhällesorganisationer. Ett nätverk med syftet att stärka de samhälleliga åtgärderna mot sexuella trakasserier skapas. Fokus ligger bland annat på att få ett slut på trakasserier i den digitala miljön och på nätet. (Social- och hälsovårdsministeriet)

Främjande av jämställdhet inom Europeiska unionen och i internationell verksamhet

36. Inom EU arbetar Finland långsiktigt för jämställdhet, inklusive för EU:s jämställdhetsstrategi och för ett effektivt genomförande av den. Finland stöder både EU:s särskilda åtgärder för jämställdhet och integreringen av ett jämställdhetsperspektiv i unionens olika politikområden. Finland bidrar till att inom EU stärka integreringen av jämställdhetsperspektivet och främja könsmedveten budgetering. (Statsrådets kansli, social- och hälsovårdsministeriet och alla ministerier)
37. Ett internationellt jämställdhetspris (IGEP) skapas och delas ut till en aktör som internationellt sett i betydande grad har främjat jämställdhet mellan könen. (Social- och hälsovårdsministeriet, Statsrådets kansli, utrikesministeriet)
38. Nordatlantiska fördragsorganisationens genderverksamhet beaktas i Nato-integrationsprocessen. Natos genderverksamhet omfattar bland annat könskonsekvensanalyser med avseende på insatser, beaktande av könsaspekter i beredskapen inför kriser och i arbetet mot terrorism och planering av verksamheten så att den tar hänsyn till de olika könen i personalen. (Försvarsministeriet)
39. Regeringen främjar jämställdhet mellan könen och kvinnors och flickors rättigheter samt tryggheten av den sexuella och reproduktiva hälsan och de sexuella och reproduktiva rättigheterna, via det ekonomiska och politiska stödet till UNFPA och UN Women och inom hela FN-systemet genom att säkerställa att jämställdhetsaspekterna beaktas i de strategiska planerna hos de organisationer som får stöd. (Utrikesministeriet)

40. Regeringen inkluderar könsperspektivet på ett genomgående sätt i stödet till Ukraina och återuppbyggnaden av Ukraina. (Utrikesministeriet)
41. Regeringen beaktar jämställdheten genomgående under OSSE-ordförandeskapet 2025, bland annat genom utnämning av en särskild representant för jämställdhetsfrågor och anordnande av en jämställdhetskonferens. (Utrikesministeriet)
42. Regeringen främjar jämställdhet mellan könen i kampanjen för medlemskap i FN:s säkerhetsråd. (Utrikesministeriet)

Institutionella strukturer

43. En utredning av hur jämställdhetslagen fungerar inleds som grund för den planerade reformen av den lagen. (Social- och hälsovårdsministeriet)
44. Jämställdhetsperspektivet beaktas vid beredningen och genomförandet av programmet för grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter. (Justitieministeriet)
45. Genom diverse åtgärder stärks kvinnors benägenhet att söka sig till frivillig militärtjänst. Målsättningen är att öka antalet kvinnor som söker sig till frivillig militärtjänst till 2 000 i slutet av valperioden. (Försvarsministeriet)
46. Könskonsekvensanalyserna utvecklas inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde som en del av utvecklingen av de konsekvensanalyser som hänför sig till digitaliseringen och dataekonomin. (Kommunikationsministeriet)
47. Arbetet för jämställdhet och jämlikhet inom polisen fortsätter systematiskt: anvisningarna om hur man ingriper i trakasserier och osakligt bemötande uppdateras; mångsidig rekrytering främjas; kvinnors avancerande till ledande positioner stöds. (Inrikesministeriet)
48. Sommaren 2024 lät social- och hälsovårdsministeriet göra en utredning om faktorer som påverkar nativiteten och om metoder för att höja nativiteten. Utifrån utredningen utarbetar en arbetsgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet före regeringens halvtidsöverläggning ett förslag till befolkningspolitiskt program. Det ska innehålla åtgärdsförslag som stöder individerna i att uppnå det antal barn de önskar. Åtgärderna i programmet ska också utvärderas ur ett jämställdhetsperspektiv. (Social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, Statsrådets kansli)
49. Momsen på menstruationsskydd, inkontinensskydd och barnblöjor sänks från 24 procent till 14 procent. (Finansministeriet)

50.

a. Regeringen beaktar främjandet av jämställdheten mellan könen i budgetprocesserna. Ministerierna stöds i att förbättra kvaliteten hos jämställdhetssammandragen i budgetpropositionerna. (Finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet)

b. Varje ministerium ska ha en operativ jämställdhetsarbetsgrupp och en operativ jämställdhetsplan samt en koordinator som ansvarar för dessa. Koordinatoren får använda arbetstid för att främja jämställdheten. Jämställdhetsministern och ministerarbetsgruppen för utveckling av förvaltningen följer med integreringen. (Alla ministerier)

c. Kompetensen hos ministeriernas ledning när det gäller att leda jämställdhetsarbetet ökas bland annat genom utbildningar. Alla anställda vid ministerierna genomför under regeringsperioden utbildningen Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen – Miksi ja Miten (sv. "Att främja jämställdhet och jämlikhet – Varför och Hur") på plattformen eOppiva. (Alla ministerier)

d. Ministerierna säkerställer att könsperspektivet beaktas i ministeriernas centrala projekt och reformer; könskonsekvensanalyser görs, jämställdhetsmål ställs upp och resultaten följs upp med tanke på jämställdheten mellan könen. Inom projekten stärks kunskapen om jämställdhet bland annat genom att utbilda nyckelpersoner. Könskonsekvenserna rapporteras i samband med projektets normala rapportering. (Alla ministerier)

e. Ministerierna utvecklar jämställdhetsmålen inom sina förvaltningsområden. Tillgången till uppgifter specificerade enligt kön och befolkningsgrupp förbättras. Integreringen av könsperspektivet kompletteras med hjälp av resultatstyrning. Uppföljningen utvecklas för att effekterna av integreringen ska kunna utvärderas bättre och implementeringen vidareutvecklas. (Alla ministerier; Utveckling av uppföljningen: social- och hälsovårdsministeriet)

f. En helhetsbedömning av ministeriernas planer för jämställdhet och jämlikhet görs. Vid bedömningen granskas den nuvarande nivån på och utvecklingsbehoven hos ministeriernas planer för jämställdhet och jämlikhet. (Statsrådets kansli)